

інформаційного насичення головного вузла, надає змогу дистанційного доступу до освітніх ресурсів у межах інформаційного сегменту навчального закладу.

Висновки. Структурування інформації на головній точці входу до освітнього сегменту вищого навчального закладу за видами освітніх послуг для різних категорій користувачів забезпечує швидкий пошук потрібної інформації, спрощує орієнтування для осіб, що знаходяться на стадії вибору як майбутньої спеціальності так і навчального закладу. Водночас, студенти мають змогу не витрачаючи час користуватися тією інформаційною частиною, яка найбільш відповідає їх потребам.

Бібліографічні посилання:

1. Kuznetsov G. Pridneprovsk Regional Higher Educational Information Systems And Networks / G. Kuznetsov, O. Azukovskiy, T. Kalugna // Proceeding "Forum on Higher Education". Congress of the Black Sea Universities Network. April 2-5 2008. – Kyiv, 2008. – 132 p. P – 96-97.

2. Гончарова Н.Г., Бессараб Г.І., Морозова О.В., Сухомлінова І.Є., Гайдук Л.П. Комп'ютерні технології в освітній програмі України // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору / Теоретичний та науково-методичний часопис. Додаток 4. Том 5. – К., 2009 - С.61-65.

3. Зянчуріна І.М. Моделі і методи комп'ютерного навчання з урахуванням індивідуальних здібностей користувачів : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. техн. наук : 05.13.06. / І. М. Зянчуріна – Харків, 2005. – 17 с.

4. Кузнецов Г. Портальне рішення дистанційного доступу до освітньо-наукового контенту вищого навчального закладу / Г.В. Кузнецов, О.О. Азюковський // Праці Міжнародної наукової конференції «Традиції та інновації в науці та освіті ХХІ століття» (Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського) Одеса, 2010 р.

5. Кулагин В. Основные тенденции модернизации управления в сфере высшего образования // Высшее образование в России. – 2007. – № 3. – С. 156–164.

6. Пазиніч Ю.М. Світоглядні та організаційні засади реформування сучасної вищої освіти в Україні // Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору / Теоретичний та науково-методичний часопис. Додаток 3. Том 1. – К., 2008 - С.317-322.

7. Флоров С. Технологія побудови інформаційного науково-освітнього порталу вищого навчального закладу / С. Флоров, А. Старіков, Г. Кузнецов, Т. Калюжна // Праці Міжнародної наукової конференції «Досягнення та перспективи розвитку інформаційного суспільства в Україні» (Ганновер, Німеччина, СеВІТ-2006). Спеціалізований додаток до загальногалузевого науково-виробничого журналу «Зв'язок» - К.:2006. – С. 64-74.

В.О. Бараннік

(Національний гірничий університет)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМТВА» В КОНТЕКСТІ ПРИЙНЯТТЯ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННОЇ БАЗИ УКРАЇНИ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ

Не секрет, що один із найбільш перенасичених напрямів підготовки спеціалістів (в першу чергу, за кількістю спеціалістів, які не знаходять місце роботи за спеціальністю) пов'язаний з економічною спрямованістю. І в той же

час, як показує практика (мається на увазі вплив світової фінансово-економічної кризи на Україну), передбачити та зменшити негативний вплив глобальних чинників на національну економіку для усіх, без винятку, її галузей (а це, напевно, може вважатися найбільш важливим показником якості підготовлених спеціалістів-економістів) не вдалося – рівень падіння національної економіки (~15% ВВП) став одним із найбільших в Європі.

Не торкаючись усіх причин такого становища, відмітимо, що одна із них беззаперечно пов'язана з нестачею кваліфікованих спеціалістів-економістів на усіх ланках національної економіки (від найвищого керівництва країни до малих приватних підприємств та підприємців). В цьому контексті слід зазначити, що для забезпечення подальшого ефективного та сталого економічного розвитку країни необхідно не тільки, а, скоріш за все не стільки визначити причини негативного впливу глобальних світових процесів на національну економіку (це робиться і буде робитися усіма країнами світу), скільки визначити заходи та механізми адекватних відповідей на виклики часу, які б унеможливили подібну ситуацію.

В переліку таких заходів стратегічного спрямування можна назвати і прийняття Закону України "Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року" [1] (далі Програма).

Визначені Програмою цілі, завдання та механізми їх реалізації торкаються, в тому числі, і напрямів та рівня підготовки відповідних спеціалістів-економістів, а тому потребують більш детального розгляду.

Як показано в Програмі, одним із вагомих чинників подолання кризового становища в Україні є належне забезпечення потреб економіки в мінерально-сировинних ресурсах (МСР) та ефективне їх використання. В цьому плані необхідно відмітити, що мінерально-сировинна база країни визначена як сукупність розвіданих та попередньо оцінених (одне із основних завдань дисципліни "економіка природокористування" – примітка автора) запасів корисних копалин і сукупних компонентів, що може бути застосоване в галузях економіки за умови отримання економічної вигоди на рівні, достатньому для провадження розширеного виробництва, та з метою забезпечення економічної безпеки держави. Таким чином, проблеми розвідки та економічної оцінки запасів корисних копалин стоять в ряду найбільш значущих проблем забезпечення економічної безпеки (стану захисту національних інтересів держави, суспільства та особи).

На жаль, і це також законстатовано Програмою, складне становище економіки держави, яке зумовило недостатні обсяги проведення геологозйомочних, пошукових і розвідувальних робіт, темпи та обсяги відтворення власної мінерально-сировинної бази не відповідають потребам країни. Саме тому, одним із найважливіших завдань Програми є комплексне геологічне вивчення території України (в тому числі української частини шельфу Чорного і Азовського морів) і природних та антропогенних змін геологічного середовища в режимі постійного моніторингу.

Як визначено в Програмі, з урахуванням загальносвітових тенденцій у використанні корисних копалин основні проблемні питання задоволення на належному рівні потреб економіки в МСР пов'язуються з такими факторами:

– цінність і невідновлюваність природних мінеральних ресурсів зумовлюють необхідність їх раціонального та ощадливого використання. Інтенсивні методи видобутку, переробки і споживання корисних копалин на основі новітніх досягнень науки і техніки є невід'ємною складовою частиною загальносвітової технічної революції;

– науково-технічний прогрес в усіх підгалузях мінерально-сировинного комплексу та жорстка конкуренція між виробниками мінеральної сировини у країнах з ринковою економікою унеможливають всупереч усім прогнозам перехід до активного використання бідніших руд (навпаки, за останні 10-20 років у таких країнах спостерігається тенденція до беззастережного видобутку і переробки найбагатших руд більшості видів мінеральної сировини);

– подальше зростання, хоч і уповільненими темпами, загального обсягу споживання мінеральної сировини та продуктів її переробки в країнах з ринковою економікою, незважаючи на більш раціональне її використання (Досвід розвинутих країн (Японія, США, Південна Корея, Італія та інші) свідчить, що підвищення загального рівня соціально-економічного розвитку неминуче супроводжується нарощенням обсягів споживання природної мінеральної сировини. У розрахунку на душу населення їх споживання повільно, але невпинно зростає, і ця тенденція, за оцінками фахівців, збережеться у найближчі десятиріччя. Тому ці країни продовжують нарощувати інвестиції в геологічну розвідку на власних територіях і територіях країн, що розвиваються);

– аналіз світових тенденцій за останні 10-15 років свідчить, що найбільш високими темпами у світі продовжують зростати видобуток і споживання енергетичних ресурсів, легуючих металів та окремих видів кольорових і рідкісних металів, благородних металів та алмазів, сировини для сільського господарства.

Мета Програми, яка визначена як забезпечення потреб національної економіки у мінеральних ресурсах за рахунок власного видобутку, зменшення залежності України від імпорту мінеральних ресурсів та збільшення експортного потенціалу країни за рахунок власного видобутку корисних копалин, що мають великий попит на світовому ринку, повною мірою відповідає ідеології та принципам сталого розвитку – забезпечення нагальних потреб у МСР без ризику позбавлення майбутніх поколінь у забезпеченні їх потреб).

Необхідно також відмітити за рахунок чого передбачається досягнення поставлених цілей. Так Програмою зазначається, що проблема розвитку мінерально-сировинної бази України, саме як матеріальної основи зростання національної економіки, потребує зваженого системного підходу, оптимальним варіантом якого є збалансоване використання ресурсів держави і приватного бізнесу та запровадження інноваційно-інвестиційного механізму надрокористування. Передбачається, що це дасть змогу підвищити ефективність засобів впливу з боку держави на розвиток геологічної галузі, забезпечити впровадження сучасних ефективних форм господарювання, створити додаткові

робочі місця на підприємствах мінерально-сировинного комплексу та збільшити його внесок у розвиток національної економіки, зменшити її залежність від імпорту окремих видів мінеральної сировини та зміцнити експортний потенціал.

В якості основних шляхів вирішення проблем визначені:

– концентрація зусиль, у тому числі фінансових ресурсів, на пріоритетних напрямках розвитку мінерально-сировинної бази, пошуках та розвідці родовищ корисних копалин, насамперед стратегічно важливих для національної економіки;

– активізація робіт щодо геологічного вивчення надр з використанням сучасних засобів нагромадження, систематизації та обробки геологічної інформації, впровадження нових методів і технологій пошуків і розвідки родовищ корисних копалин;

– диференційний підхід до оцінки запасів і перспективних ресурсів мінеральної сировини, впровадження раціональних способів розробки комплексних родовищ і вилучення супутніх компонентів, відтворення ресурсного потенціалу регіонів з інтенсивним видобутком корисних копалин;

– активізація міжнародного співробітництва з питань геологічного вивчення, раціонального використання і охорони надр.

В якості висновку можна зазначити наступне: безумовно, говорити про вирішення усіх поставлених проблем, в тому числі і підготовки необхідних галузі висококласних спеціалістів-економістів, навіть при повній та ефективній реалізації поставлених Програмою цілей та завдань, ще занадто рано. В той же час, акцентування уваги на досягненні вище визначених цілей, визначення певних пріоритетів національної економічної політики, шляхів та механізмів їх розв'язання надихає. Все це в повній мірі стосується і спеціальності "економіка підприємства" для підприємств видобувної та переробної промисловості, вимагає від усіх (науковців, спеціалістів, викладачів, аналітиків) адекватного рівня підготовки та його постійного удосконалення, а для молодих людей, майбутніх спеціалістів-економістів, стверджує впевненість не тільки в актуальності обраної професії, а і можливості реалізації отриманих знань та навичок, можливості отримати гідну роботу за обраною спеціальністю.

Бібліографічні посилання:

1. Загальнодержавна програма розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року [Електронний ресурс] / Затверджена Законом України від 21 квітня 2011 року №3268-VI, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3268-17>